

یادداشت روز

مستر کلاس‌ها؛ هدیه «جشن تصویر» به دوستداران هنر

سیف‌الله صمدیان دبیر جشن

● برگزاری مستر کلاس‌ها برای اولین‌بار در دهمین جشن تصویر سال اتفاق افتاد، اما نکته‌اش در این بود که بسیاری، آن را با کارگاه یا WORK SHOP یکی می‌دانستند؛ در حالی که اینها با یکدیگر فرق دارند. کارگاه‌ها، کلاس‌هایی آموزشی هستند که استاد یا هنرمند، موضوعی را با شرکت‌کنندگان به پیش می‌برد و مشکلات و ایراد کارهایشان را بیان می‌کند اما «مستر کلاس»‌ها، انتقال تجربه‌های یک هنرمند در رابطه با کارهایی است که انجام داده مثل «تارانتینو» که در «جشنواره کن» مستر کلاس برگزار کرد یا اینکه یک فیلمساز در این کلاس‌ها، سکانسی از فیلمش را انتخاب و در مورد آن صحبت می‌کند یا به این موضوع می‌پردازد که چرا در این سکانس از چنین موسیقی‌ای استفاده کرده یا اصلا موسیقی به کار نبرده است. درواقع مستر کلاس‌ها مجموعه فعالیت‌های ذهنی و عملی یک هنرمند و استاد است که به شرکت‌کنندگان منتقل می‌شود. با توجه به اینکه در جشنواره‌های خارجی از نزدیک شاهد برگزاری مستر کلاس‌ها بودم، تصمیم گرفتم این کلاس‌ها را در ایران هم برگزار کنم و چه بهتر که در دهمین دوره جشن تصویر سال این هدیه را به دوستداران هنر پیشکش کنم. مستر کلاس‌ها، هدیه من به علاقه‌مندان دهمین دوره جشن تصویر سال است تا بسته کاملی از هنرهای تصویری ارایه شود. بعد از به اتمام رسیدن کلاس‌ها نیز با حفظ مالکیت معنوی و مادی هنرمندان و استادان، بسته‌ای از کلاس‌ها را در سراسر ایران و چه بسا در جهان پخش می‌کنیم چون کمتر پیش می‌آید کسی مثل کیلنوش عیاری از فیلم‌های سوریه‌ش تا سریال‌هایی که این اواخر ساخته است، صحبت کند. درحال حاضر، یک هفته از برگزاری کلاس‌ها گذشته و نیمی دیگر از آنها باقی مانده است. در همین نیمه راه هم نتفها انتظار من بلکه در صحبت با دانشجویان و حضاران در کلاس‌ها متوجه شدم توقعات آنها برآورده شده و داشته‌هایی که در کلاس‌ها رایج شده خیلی فراتر از انتظاراتمان بوده است. با اینکه این کلاس‌ها، اولین دوره بودند، زمان محدودی برای هماهنگی و برگزاری آنها در اختیار داشتیم و نمی‌دانستیم در عمل چقدر با ذهنیت ما تطابق خواهند داشت؛ اما خوشحالم که توانسته‌ایم انتظارها را برآورده کنیم. حضور ۲۲ساله من در عکاسی، ۳۳سال در فیلمسازی، تجربه برگزاری ۱۰ دوره جشن تصویر سال و آشنایی با ۵۰سال هنر دنیا باعث شد این هنرمندان را برای برگزاری مستر کلاس‌ها انتخاب کنم و این شروعی است برای برگزاری کارگاه‌هایی که تمایل داریم از این پس با همکاری خانه هنرمندان در فصول دیگر سال برپا کنیم. از این پس کارگاه‌های یک‌هفته‌ای به صورت عملی برگزار خواهیم کرد تا تجربه‌های تصویری هنرمندان شاخص را هرچند در مدت زمانی کوتاه و تیتروار اما عمیق به دانشجویان ارایه دهیم. برای اولین‌بار چهار هنر تصویری که لازمه یکدیگر هستند تا یک کار ماندگار بسازند، در کنار هم قرار گرفته‌اند و به این وسیله هدف اولیه مجله تصویر که می‌خواست پل ارتباطی میان سینما، عکس، گرافیک و کاریکاتور ایجاد شود، تحقق یافت.

رویداد

نمایش فیلم‌های کوتاه ژاپن در فرهنگسرای ارسباران

● شوق: سفارت ژاپن با همکاری مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی برنامه نمایش فیلم‌های کوتاه سینمای ژاپن را در فرهنگسرای ارسباران بر گزار می‌کند. این برنامه با ساعت ۱۴ تا ۱۷ سه‌شنبه ۲۲اسفندماه با نمایش شش فیلم کوتاه برپا می‌شود. فیلم‌ها توسط میهمان مدعو مورد تحلیل و بررسی قرار خواهند گرفت. در این برنامه سیگو تونو، منتقد سینما و مدیر جشنواره فیلم‌های کوتاه ژاپن، به نقد و بررسی فیلم‌ها می‌پردازد. سیگو تونو، متولد شهر تاکارازاکی ژاپن، رشته روزنامه‌نگاری را در دانشگاه پیرین آمریکا خواند. او به عنوان دانش‌آموز به مدت سه سال در کلرمون فران فرانسه تحصیل کرد؛ جایی که او به واسطه جشنواره معتبرش با جهان فیلم کوتاه آشنا شد. تحت‌تاثیر این جشنواره فیلم «ایچی قو ایچی» را ساخت؛ فیلمی که توانست عنوان منتخب رسمی جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه توکیو در سال ۱۹۹۸ را به خود اختصاص دهد. پس از کار روی دو فیلم در هالیوود، برای نوشتن اسکرپت برنامه رادیویی خود در اوزاکا به ژاپن برگشت. سیگو تونو از سال ۱۹۹۸ تا سال ۲۰۰۰ عضو کمیته جشنواره فیلم اروپایی اوزاکا بود. او به عنوان مدیر به جشنواره فیلم کوتاه کواته (SSFF) پیوست و یکی از بنیانگذاران جشنواره فیلم کوتاه کوته آسیا (SSFFA) است؛ جشنورای که سعی در ترویج و حمایت از فیلم‌های کوتاه آسیایی دارد. فیلم‌های فوربانه در چاه (کن اوجیایی)، هارو سومو بیتو (آتسوشی ایشیزاکا)، چای دیگر (یو کوهاسو)، در کوماموتو منظر هستم (کوندو کویاما)، یکبار دیگر (آسوکو هیرایانای) و داستان بندر (یوییچی اینو) دراین برنامه به نمایش در می‌آیند. گفتنی است فرهنگسرای ارسباران در شرعیته، خیابان جلفا واقع شده است.

هنر

در مستر کلاس «جشن تصویر سال» مطرح شد

روایت «تقوایی» از ساخت «دایی جان ناپلئون»

فرزانه ابراهیم‌زاده

فرزانه ابراهیم‌زاده

دست دارند، گفت: «دوربین‌هایتان را بردارید و کمی در این مملکت راه بروید و آنچه را می‌بینید ضبط کنید.» تقوایی خاطره‌ای از برنامه‌ای را که در ژاپن برایش اتفاق افتاده بود، به یاد آورد: «چند سال قبل در فستیوال «توکیو» عباس کیارستمی چند فیلم مستند را با سلیقه خودش از کار مستندسازان انتخاب کرده بود تا در آنجا نمایش داده شود. نکته جالب این بود که نسل جدید ژاپن شب پشت در سالن می‌خوابیدند تا فردا فیلم‌ها را ببینند. در یکی از نشست‌های مربوط به این فیلم‌ها، دختر جوانی از من پرسید شما متعلق به کشور صنعتی‌ای نیستید. پس چگونه چنین سینمایی رشدیافته‌ای دارید؟ و من فقط در جواب او یک سوال پرسیدم آن هم این بود که فیلمسازان ما با ابزاری فیلم می‌سازند که شما آنها را می‌سازید، پس فیلم‌های خود شما چیست؟ وسایل صوتی جدید خیلی کارها می‌کنند ولی جای کنیگخاوی را نمی‌گیرند و این اشکالی است که من امروز میان جوانان می‌بینم. ما با فیلم دیدن سینما را یاد گرفتیم و بسیاری از فیلمسازان خوب ما کارشان را با مستند آغاز کردند. اما ابزار جدیدی که الان موجود است، کار را راحت کرده است.»

ناصر تقوایی اعتراف کرد تا روزی که ابراهیم گلستان کار نکرد بود یک دوربین فیلمبرداری ۳۵میلیمتری را هم ندیده بود: «فقط عکس آن را دیده بودم. اما یک سال بعد توانستم فیلم خود را بسازم.»

راندگی شغل مردم این مملکت شده است

پخش فیلم «داد جن» تقوایی یکی از برنامه‌های این مستر کلاس بود، فیلمی که «حمد شاملو» نرشن آن را خوانده بود. تقوایی به دنبال پخش این فیلم درباره این شاعر بزرگ گفت: «گفتارمستند «داد جن»، احمد شاملو بر عهده داشت که وقتی به او گفتم این کار را انجام می‌دهد یا خیر، خیلی سریع قبول کرد. هر چند مجاز بود هر تغییری می‌خواهد در متن آن دهد اما واژه‌ای را عوض نکرد. شاملو یکی از بزرگ‌ترین ادعاهای هنر ماست و من احترام زیادی برای او قایلم. هر چند روزی که به همراه «پدا» سر صحنه یکی از فیلم‌هایم آمد، من نتوانستم به دلیل فیلمبرداری نزد آنها بروم و شاید این موضوع آیدا را از من دالخو کرد چون شناخت کمی از من داشت

اما من به‌دلیل کار و اهمیتی که برایم داشت، نزد آن دو نفرتم. متأسفم این را می‌گویم که ایرانی‌ها مفهوم کار را نمی‌دانند. ما تا وقتی این موضوع را ندانیم پیشرفتی در کار نخواهیم داشت.» او در ادامه افزود: «کار چیزی است که در پایان روز حاصل آن را ببینید اما امروز می‌بینیم که راندگی شغل مردم این مملکت شده و نصف مردم تهران، نصف دیگر را جابه‌جا می‌کنند. این یک مساله در جامعه ماست که نشانه بیکاری است.»

«دایی جان ناپلئون» را چگونه ساختم؟

تقوایی در این برنامه از فیلم‌های مهمی که ساخته است صحبت کرد. مجموعه تلویزیونی «دایی جان ناپلئون» یکی از آنها بود که مورد توجه شرکت‌کنندگان مستر کلاس قرار

او بعد از نمایش فیلم مستند فرش به از میان رفتن برخی از کارهایش اشاره کرد و گفت: «در تلویزیون ثروتی از آرشیو فیلم‌ها وجود دارد که متأسفانه وقتی برای نمایش آن قصد دارند قسمت‌هایی از آن را حذف کنند، همان اثر اصلی را قیچی می‌کنند. این فیلم (مشهد قالی) کیفیت خوبی نداشت و کلماتی از آن حذف شده است و دلخوری من از فناوری دیجیتال هم همین است که فیلم‌های اینجینینی را با هر کیفیتی کپی می‌کنند در حالی که نمی‌دانند چه جانی از من گرفته شده تا تصاویر فیلمم را بگیرم.»

تقوایی البته در مورد فیلم فرش و هنر فرش‌بافی هم صحبت کرد و گفت: «حام اقتصاد ما با نفت می‌گذرد و در بهترین زمان‌های آن، کمتر از ۲۵هزارنفر به آن اشتغال داشتند اما همین امروز ۱۸میلیون‌نفر در حوزه فرش مشغول به کار هستند. ما اصلا به گذشته خودمان نگاه نمی‌کنیم در حالی که همه دنیا دارد فرش ما را به اسم خودش می‌زند و بعد همان‌ها را به خود ما می‌اندازند. بدیهی‌ها زیباترین وجوه زندگی یک ملت هستند و این قدر طبیعی شده‌اند که ما آنها را نمی‌بینیم ولی وقتی یک غربیه می‌آید متوجه آنها می‌شود.»

فقر زبان

بحث زبان فارسی هم یکی از بحث‌هایی بود که این نویسنده و کارگردان صاحب‌سبک ایرانی درباره آن صحبت کرد، تقوایی که معتقد است امروز زبان فارسی زبان فقیری شده است، گفت: «ما در طول تاریخ و از دوران اسلامی به بعد دو حکومت فارسی‌زبان داریم؛ یکی زندیه و دیگری پهلوی. به غیر از این دو، بقیه ترک‌زبان بوده‌اند و من هرگز این گمان را نکردم که جماعت ترک‌زبان در ایران از فارسی‌زبان کمتر بوده‌اند اما زبان فارسی به این علت زبان رسمی باقی ماند که قدرت ارتباط با هر زبان دیگری را داشت آن هم به‌دلیل وجود ادبیاتی که پشت سر خود دارد.»

به گفته او جامعه ما به شناخت وسیعی از خودش احتیاج دارد: «باید ببینیم زبان فارسی قبل از رودکی در کجاست، رودکی از کجا فارسی را یاد گرفته؟ ریشه زبان فارسی چیست؟ امروز، فرهنگ، روی زبان بنیان گذاشته می‌شود و همان‌طور که زبان لاتین می‌تواند دنیا را بگرداند زمانی هم زبان فارسی در منطقه خودش چنین کار کردی داشت اما آنقدر آن را ضعیف کرده‌ایم که دیگر این‌طور نیست. پس کمی این دوربین‌هایتان را بردارید و در این مملکت راه بروید و وضعیت آنها را ضبط کنید ولی ما چسبیده‌ایم به فیلم‌های تخیلی و این موضوعات را نادیده می‌گیریم.»

چهره روز

جایزه «انجمن منتقدان استرالیا» به «جدایی» رسید

صدوششمین جایزه جهانی فرهادی

● شوق: افتخارها و جوایز فیلم «جدایی نادر از سیمین» و «فرهادی» پایانی ندارد. با گذشت یک سال از کسب جایزه اسکار بهترین فیلم خارجی به این فیلم، فرهادی صدوششمین جایزه بین‌المللی‌اش را از انجمن منتقدان فیلم استرالیا گرفت تا همچنان بی‌رقیب پرافتخارترین فیلمساز ایرانی باشد. فرهادی که این روزها در حال تدوین تازه‌ترین ساخته خود با نام «گذشته» در کشور فرانسه است، بار دیگر با «جدایی نادر از سیمین» جایزه دیگری گرفت تا ویرتینی که به او و جوایزش در آینده در موزه سینما اختصاص می‌یابد درخشان‌تر و پرتر باشد. طبق اعلام «محمد اطیابی»، پخش‌کننده بین‌المللی سینمای ایران، این جایزه صدوششمین جایزه بین‌المللی اصغر فرهادی محسوب می‌شود. او تاکنون سه جایزه برای «رقص در غبار»، هفت جایزه برای «شهر زیبا»، هفت جایزه برای «چهارشنبه‌سوری»، ۱۲ جایزه برای «درباره الی»، ۷۶ جایزه برای «جدایی نادر از سیمین» و یک جایزه رسانه اروپا و در مجموع ۱۰۶ جایزه در خارج از کشور دریافت کرده است.

فیلم «جدایی» در ۹۳ جشنواره جهانی روی پرده رفته و در ۴۷ کشور مختلف نیز به نمایش عمومی درآمده است، نکته جالب توجه نمایش عمومی «جدایی» در کشورهایی مانند کویت، چین، هند، ایسلند، اسلونی، استونی و استقبال مخاطبان در آمریکا، فرانسه، آلمان، برزیل و استرالیا است. جایزه اخیر اصغر فرهادی صدوپنجاهوششمین جایزه بین‌المللی سینمای ایران در سال جاری و دوهزاروچهارصدوشصت‌وچهارمین جایزه جهانی تاریخ سینمای ایران است. اما تازه‌ترین فیلم فرهادی که قرار است در نخستین روز جشنواره فیلم کن به نمایش درآید؛ ماجرای مثلی، میان یک زن فرانسوی با بازی (برنیس بژو) با شوهر سابق ایرانی‌اش (علی صفاست) که با مردی فرانسوی (طاهر رحیم) آشنا شده است... تهیه‌کننده اصلی فیلم کمپانی فرانسوی ممنتو فیلم است که شریک‌های اروپایی و کانال‌های تلویزیونی نیز دارد. بودجه فیلم بیش از ۱۱میلیون یورو برآورد شده و بر اساس خبرهای دریافتی تهیه‌کننده این فیلم امتیاز پخش آن را به برخی از کشورها نیز پیش‌فروش کرده است.

همراه با آغاز شکفتن غنچه های بهاری با هزاران آرزو برای خوشبختی ملت عزیزمان به استقبال نوروز باستانی می رویم بامدل های زیبای بهاری

ماکسیم

تخفیف ویژه نوروزی

20%

فقط تا چهارشنبه ۳۰ اسفند ماه

maxim COLLECTION

تلفن بازرگانی و روابط عمومی: ۸۸۸۸۸۸۱۵

ماکسیم

پوشاک نسل امروز... و فردا